

Štajerc" izhaja vsaki
petek, datiran z dnevom
naslednje nedelje.

Naročina velja za Av-
strijo: za celo leto
3 kron, za pol in četrt
leta razumno; za Ogr-
sko 4 K 50 vin, za celo
leto; za Nemčijo stane
za celo leto 5 kron, za
Ameriko pa 6 kron;
za drugo inozemstvo se
računa naročnino z ozi-
rom na visokost poš-
tne. Naročnino je pla-
čati naprej. Posamezne
štev. seprodajajo po 6 v.
Uredništvo in uprav-
ništvo se nahajata v
Pulju, gledališko po-
slojše štev. 3.

Slava Tebi, ki si nas kmete ljubi!

Kmečki stan, srečen stan!

Dopisi dobrodošli in se
sprejemajo zastonj, ali
rokopise se ne vrača.
Uredniški zaključek je
vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo
ni odgovorno. Cena
oznanil (inserterov) je
za celo stran K 80, za
1/2 strani K 40, za 1/4
strani K 20, za 1/8
strani K 10, za 1/16
strani K 5, za 1/32
strani K 250, za 1/64
strani K 1. — Pri več-
kratnem oznanilu se
cena primerno zniža.

Štev. 29.

V Ptuj v nedeljo dne 21. julija 1912.

XIII. letnik.

Čas žetve.

Krasno je kmetско življenje!

Nam gotovo niso tuje težave in muke, bo-
lesti in trpljenja kmetskega življenja. In ravno
tako nam ni tuja resnica, da je bil kmetски
stan doslej vedno le nekaka molzna krava vseh
drugih stanov. Pa tudi to vemo, da je vlada
veliko s kmetovalci „po mačehovsko“ delovala.
Pa še mnogo več takih opravičenih pritožb bi
lahko našli . . . a vendar, vendar je kmetско
življenje krasno! Tako kakoršno je, kakor je
vse tam sredi na deželi, sredi v trpljenju in
trudih in lepoti, — krasno je tam kmetско živ-
ljenje! Oče vseh stanov si, kmet, in
vse vrste veselje te mora prešiniti, kadar pola-
ga seme v zemljo, kadar gnoji zeleno trato
s svojimi krvavim znojem. Oče vseh stanov!
Kako globoki in sveti ponos mora tvoje muke-
no srce pretresiti, kadar pride čas žetve, čas
velja, čas plačila za ves tvoj trud in vse tvoje
trpljenje.

Tako krasen in tako svet in tako čist in
opravičen ni noben ponos od kmetovega.
Kmet vsvarja, — on je najbližje božanski na-
turi, — on je fundament vsega družabnega živ-
ljenja. In v času prekrasne srečne žetve, kadar
svojih vriskanje po polju in zvenketanje kôš
in sprov, kadar vozijo veseli konjički vso zlato
svoje bogatstvo, ves pridelek celega leta dela in
trpljenja pod domačo streho, — takrat se mora
vse radosti tudi v tvojih prsih, vbogi kmet, nav-
dreti ponos: Ti kmet si gospodar
sveta, tvoje delo velja več kot delo vseh fa-
ktil in mislecev in pridigarjev in rudkopov in
vseh stanov in dostojanstvenikov. Ob času žetve
stanejo vsi stanovi tako majhni proti tebi,
kmet, in od rimskega papeža pa do zakotnega
maljega berača stega vse svojo roko proti koscu
travnice, ki si ga ti, kmet, pridelal . . .

To misel poraja čas žetve!

Pa tudi druge misli. Kmetски ponos se je
poskril že davno v najskrivnejše kote najskriv-
nejših kôš. Zamán iščemo ta kmetски ponos po
svetu! Tam na švicarskih planinah v sveti
radosti cveti še ta kmetски ponos, tam živijo
te kmetje, ki ne menjajo svojega zelenega
družbica za zlato kraljevo krono. Tudi na Zgor-
njem Štajerskem in Koroškem poznamo kmete,
ki se ne pustijo v zadnji kot potisniti in ki
niso kaj z rokami tudih z glavo delati. . . .
Pri nas, v teh deželah, ki jih imenujemo
„slovenske“?? Pri nas se je poskril ta kmetски
ponos, pri nas se sramujejo kmetje
svojega stanu, pri nas ne daje zelena
trava več tistega veselja in navdušenja, kakor
v davno preteklih časih. Res je, da je naš
slovenski kmet reven in da se ne da primerjati
s planinskimi kmetским živinorejcem. A še večja
je v naših krajih — duševna revščina.
Ljubček stiska kmet pod pazduho, kadar sreča
prejega mestnega postopača. Okoli šole napravi
lago pot, kjer se mu je zabičalo, da je šola
kot brezvestna. Knjige sovraži, ker misli, da
ga spravile v kremplje vragove. Vsako pa-
metno misel sovraži kot „novotarijo“, ki mu je
zaman in ki je noče in noče uveljaviti. Pametni
časi so v ne vzeme v roke, kjer jih ne priporoča

domači politični kaplan. Na gospodarske shode
ne zahaja, kôr ne govori tam kak hujšak o
„zedinjenju Slovanov“ ali kaki ednaki sanjarski
neumnosti. In vedno čuje le, da je rojen za
revščino, za trpljenje, da ga čaka na „onem
drugem svetu“ krona, da mora biti tukaj skro-
men in ponižen, da mora le dajati in ničesar
jemati, da so vsi drugi stanovi njegovi jerobi.
Tako postane res ponižen in pohleven kakor
ljubo živinče, možgane mu zaspijo, srce mu
utihne, sužensko delo naprej, dokler ne pride
čas žetve — za druge. Eksekutor, mežnar, ka-
plan, advokat, posojilnica, — vsi prihajajo, vsi
molijo roke naprej, vsi so tu, da — žanjejo
za kmeta. In kadar je čas žetve minil, takrat
prihaja v kmetско koč stara revščina
in stara beda. . . .

Kedaj bode prišel za kmeta samega pravi
čas žetve?

Kadar se bode zavedal svoje
moči, svoje vrednosti in svoje
veljave! Kadar bode uprl ponosno oko v
nebo in kadar bode udaril s pestjo po mizi zgo-
dovine ter zahteval svoj prostor ne solncu. Ka-
dar bode jerobstvo drugih stanov vrgel od sebe
kakor težki jarem in odložil vlogo ponižnega
hlapca drugih. Kadar bode iz svojih težkih
skrbí dvignil dušo k čistejšemu in krasnejšemu
življenju. Kadar bode z lastno izobrazbo pre-
gнал duhove teme, ki obdajajo danes liki neto-
pirjem njegovo hišo . . .

Hujšaki z versko in narodnostno in stran-
karsko gonjo bodejo morali utihniti. Kajti i do-
slej niso mogli ničesar vsvariti nego sovraštvo
in bratomor. In beseda se bode uresničila, ka-
tetero že skozi leta kot edini temelj pravega na-
predka naglašamo: — s skupnim gospo-
darskim delom v boljšo bodočnost.

Kadar bode vse kmetске glave in vsa
kmetסקa srca ta globoka misel prešnila, — ta-
krat, takrat, prijatelj, prišel bode najkras-
nejši dan žetve za vso ljudstvo.

Jako redka priložnost

Od večje fabriške zaloge se mi je mnogo tisoč
krasnih, težkih
tiger-flanel-spalnih-odej
z lepim pisanim robom v razprodajo zaupalo. Odeje so
pripravne za vsako domačijo, so močne in gorke,
ca. 190 cm dolge in 140 cm široke. Pustite si takoj
4 k. tiger-flanel-spalnih-odej
za skupaj 9 85 K ink. zavoja in poštnine, brez vsacega
nadajin, plačila, franko po povzleju v hišo poslati. Z
mirno vestjo lahko trdim, da bode vsako s pošiljateljico
zadovoljen in lahko z zaupanjem naročite. Izenjaja
vedno dovoljena. 548
Gospica Margarete Abrens, Wiesbaden, Waisenstraße 4.

Politični pregled.

Cesar se je odpeljal na poletne počitnice
v Ischl. Pravijo, da je cesarjevo zdravje narav-
nost izborna in da izgleda krasno.

Nadvojvoda Evgen, ki je nadzornik armade,
je iz zdravstvenih vzrokov odstopil. Cesar mu
je dovolil enoletni dopust.

Poljedelsko ministerstvo je vsled smrti dra.
Brafa prevzel minister za notranje zadeve dr.
Heinold pl. Udynski.

Potrdil je cesar vse novo sprejete vojaške
postave. Tako se bodejo vojaški nabori že avgu-
sta meseca vršili.

Vojaški nabori (Stellung) se vršijo letos v
okrožju 47. dopolnilnega okrajnega poveljstva v
Mariboru tako-le: Radgona dne 21. in 22. av-
gusta, Mureck 23. in 24. avgusta, Leibnitz 11.,
12., 13. in 14. septembra, Arnfels 16., 17. in
18. septembra, Maribor (mesto) 20. septembra,
St. Lenart slov. gor. 26. in 27. septembra,
Ranče-Pesnica dne 28. in 30. oktobra in dne
1. in 2. oktobra, Rače dne 3., 4. in 5. oktobra.

Dveletna vojaška služba je torej za infan-
terijo vpeljana; za vojake na konjih ostane tri-
letna, za mornarico pa štiriletna služba. Vpe-
ljava dveletne vojaške službe ima mnogo koro-
stí za prebivalstvo. Sploh se je uveljavilo za iz-
vrševanje službe same cela vrsta olajšav. Na
vzdrževalce družin in na lastnike posedovanjih
posestev se bode mnogo oziralo. Potrjenim mla-
deničem, ki se učijo kako obrt ali pripravljajo
za življenski poklic, se bode dovolilo zavlečenje
nastopa vojaške službe do 27. leta svojega živ-
ljenja. Odpravi se tudi t. z. „Losreih“, ki je
bila jako krivična uredba. Največja krivica nove
postave pa je, da se bode neki del rekrutov po
dveletni službi pri vojakiš še obdržalo, da se
vstvari na ta način kôr podčastnikov. Seveda
se bode tem ljudem, ki bodejo morali i tretje
leto služiti, z ugodnimi določili bodočnost olaj-
šalo. Nova postava pomeni vsekakor lep na-
predek.

Občinsko gospodarstvo v Trstu leži v ro-
kah znane laško-irredentovske klike in postaja
vedno žalostnejše, čeprav še ni doseglo tiste
stopinje, kakor klavirno gospodarstvo v Pulju.
Zdaj so hoteli v Trstu občinske doklade zvišati.
A vlada tega ni dopustila, ker je našla v po-
sameznih delih občinske uprave grozovito za-
pravljalivost. Občinski svet se bode moral odslej
natančneje na postavna določila držati. Irreden-
tovci ravno mislijo, da je občinski denar zaklad
za njih politiko!

Uspehi ljudskega štetja so šele zdaj na-
tančno znani. Najbolj se je javnost zanimala za
razmerje med posameznimi jeziki. Razven polj-
skega, srbskega ter rumunskega so skoraj vsi
jeziki od l. 1910 nazadovale. Prebivalcev imamo
na Avstrijskem 27,963,872 oseb. Od l. 1900 se
je torej povečalo število prebivalcev za 9.09%.
Z ozirom na občevalni jezik so napredovali:
Rumuni za 19.12%, Poljaki za 16.64%, Mad-
jari za 15.32%, Srbi in Hrvači za 10.11%,
Nemci za 8.50%, Čehi za 8.07%, Italijani za
5.68, Slovenci za 5.04%, Rusini pa za
4.24%. V posameznih deželah so se v splošnem
že obstoječe jezikovne večine povečale; zmanj-
šalo se je torej tisti jezikovni „babilonski stolp“,
ki dela v naši domovini toliko nesreče.

Občinski škandal v Pulju je dovedel že do
raznih sodnijskih razprav. Laški uradniki so
tam kradli kakor srake in občinski svetovalci
so molčali, češ „è nostro patriota“. . . Sodnija
je obsodila zdaj magistratnega tajnika dr. Pa-
lisco na 14 mesecev in računovodjo Rigatto na

8 mesecev težke ječe. Poroča se, da hoče oblast še nekaj teh čednih gospodov zapreti.

Srečna Nemčija! Medtem ko prihaja Avstrija vsled svoje nesrečne politike v vedno večje dolgove, tako da zamorejo naši davkoplačevalci že komaj dihati, se na Nemškem gospodarstvo z vsakim letom zboljšava. Tako kaže nemški državni proračun za l. 1911 veliki preostanek, ki znaša skoraj 250 milijonov markov. Ta preostanek se bode na proračun prihodnjega leta postavil. Srečna Nemčija!

Na Portugalskem se vršijo glasom poročil zopet prav resni dogodki. Mnogo ljudi, zlasti oficirji, so namreč vkljub vpeljavi republike še vedno pristaši pregnanega kralja. Vodja teh „rojalistov“ je neki Conceiros. Vlada je za sedaj ustajajo zopet zadušila. Ali bati se je vedno novih bojov.

Tajne znanosti,

kako se svojo živino hitro spita, kako se jo obvari pred boleznijo, kako se dobi več in boljšega mleka, kako se ozdravi hrome konje, kako se kokoši prisili, da pridneje ležejo, itd., se dajo lahko naučiti.

Pišite z dopisnico po knjigo Mra. Paraskovich, Dunaj, Mariahilferstr. 51, Postfach St. 17.

Veletržec s konji, ki vsa sredstva preiskuš, naroča le Paraskovich-preparate.

Konjski fluid, ki sem ga od Vas na poizkušnjo kupil, služil nam je izredno dobro in je zlasti našim konjem za dirko (Rennpferde), ki so izročeni velikemu naporu, jako dobro storil. Ker nameravamo se stalno tega sredstva posluževati, Vas prosimo, da večjo množino, 20 do 25 steklenic, hitro pošljete.

Z velespoštovanjem

Neuer Wiener Tattersall, W. Schlesinger & Comp.

Prave čudeže napravi pri kravah.

Gospodu T. Paraskovich.

Pošljite mi takoj po pošti 12 Vaccin. Zahvaljujem se zanj iskreno. Nikdar nisem menil, da bi take čudeže povzročil.

Vsakomur bi to priporočal, kdor ima krave, ki se slabo molzijo ali nimajo veselja za žreti.

Josef Kröll, Zillertal.

Mr. Paraskovich pošlje knjigo s krepkim hlevskim blagoslovom zastoj vsem, ki mu natančno, kdo ima v njih občini največ živine.

Natančen naslov se glasi: Mr. Th. Paraskovich, G. m. b. H., Dunaj, VI., Mariahilferstrasse 51, Postfach St. 17.

Dopisi.

Pohorje. Mi ovčice Pohorske smo v svoji naivnosti mislili, da imamo nove občinske volitve začetkoma leta 1913. Kar pa nas iz našega pogorskega spanja s svojo trompeto zdrami hoški kaplan Baznik, vaških čukov oberkomandant. Tota prebrisana kaplanska glavica je takoj izvohunil, da smo mi Pohorci tepci, da se imajo naše volitve že vršiti tega leta in sicer meseca junija. Mi smo si v naši pogorski pohlevnosti mislili, da morajo pregnadljivi g. kaplanček Baznik že prav imeti, kajti tak gospod so ja zlo študirani in so celo po črnih šolah si hlače trgali in pa modrosti za gmanjske pravice in volitve in politike se nazivali — zato smo bili in ostali lepo tihi in smo mirno čakali, kedaj bojo maziljeni gospod nam nove gmanjske volitve razpisali. Mi smo čakali celi mesec junij, čakamo že pol julija, nič ni, ne duha ne sluha o naših volitvah. Morda so se pa vendar le g. kaplanček svoj debeli nos malo posmodili, in smo mi Pohorci si pravilni čas naših volitev vendar le prav izračunali. Moj Bog, g. Baznik pač že ne more dočakati, da bi se vršile volitve, da bi vse nemčurje in Štajercijance na Pohorju na eden mah do mrvice uničil ter čisto črno komando vpeljal na naših planinicah. V Bohovi je ta gospod s svojimi četami pošteno pogorel, čisto posmojen je takrat zmuznil v svojo kaplanjico, a niso ga dolgo peklo oteklina, vdrl je v Pohorske občinske razmere in je tudi tukaj pogorel in bo tudi drugič pogorel. No, nam je delal s svojimi volitvami dosti kratkočasa in

smeha, vsaka mačka se mu tudi smeji. Vrag si ga vedi, kaj kaplana Baznika, katoliškega duhovnika, posvetne reči, občinske stvari, volitve, čuki itd. tako neznansko srbijo. Mar bi se raje za Razvansko šolo brigal in raje kristjansko ljubezen, kakor jo je naš Gospod Jezus učil, naznanjeval in po njej sam živel. G. Baznik, ostanite torej le pri svojem kapitu, in ne vtikavajte svoj radovedni nos v take stvari, ki Vas popolnoma nič ne brigajo. Pustite nas Pohorce v miru, vsaj ne boste nič drugega dosegli — kakor: — nos Vam bo še daljši zrastel. Pohorci Štajercijanci.

Hoče. G. Maks Jellinek, ki je Wieserjevo posestvo po g. Salamunu prevzel, pelje v svojih lepo prenaprejenih prostorih gostilno in štacuno z mešanim blagom. Ker je g. Jellinek naš vrli pristaš, ga našim somišljenikom iz bližine in daljave najtopleje priporočamo, da se mu kot gostje oglašé. V nedeljo 21. t. m. popoldne otvori gostilniški vrt. Somišljeniki iz bližine naj se udeležijo v prav obilnem številu tega podjetja. Več povejo plakati. Torej Štajercijanci tudi mi: Svoji k svojim!

Konjice, dne 13. julija 1912. (Dopisniku „Sl. Gosp.“ iz Konjic v album.)* 1. Dragi prijatelj! Če Te kdo za „Sl. Gosp.“ prosi, ali mu ga ne boš privoščil, če ga slučajno imaš? Pravica za vsacega državljana enaka. 2. Če Bog ni naprednjak, potem mora nazadnjak biti; kajti dve nasprotni si lastnosti Bog ne more imeti. Ako kedo Boga za nazadnjaka smatra, je kriv bogokletve. Bog ne more nazadovati, ampak le edino napredovati. Nazadnjaštvo pospešuje le barbarji. Kako slep mora pač človek biti, kateri ne vidi, da se pred njegovimi očmi ves vesoljni svet po božji volji spopolnjuje in preobrazuje. Pred 70. leti se je še solnce okoli zemlje sukal, a dandanes se že zemlja okoli solca suče. Povej! Prijatelj, ali ni to napredek velikanškega pomena? V istem času se nisi vozil po zraku, po železnica, po avtomobilih in biciklih. V istem času se tudi nismo pogovarjali po telegrafih, telefonih, kabelnom. Je Bog nazadnjak? Bog je podaril človeku pamet in um, a naša sveta dolžnost je, isto spopolniti. Kristus je rekel: „Bodite popolni, kakor! je Vaš oče v nebesih popoln!! Ne narobe!! Če ti to ni znano, potem si 15 let zaman po šolskih klo-

* Radi objavimo ta dopis, čeprav se seveda kot politični list ne moremo spuščati v stvarino le polemike samo. (Op. uredn.)

Lourdes.

Te dni se vrši zopet velikansko romarsko potovanje v francosko mesto Lourdes. Kakor znano, prištevajo gotovi ljudje iz znanih vzrokov podobi Matere Božje v Lourdesu čudodelno zdravilno moč. In tako prihaja vkljub izobrazbi današnjega časa vsako leto na milijone ljudstva v Lourdes in prinaša tja na milijone denarja, krvavo, težko prislužnega denarja, s katerim si polnijo francoski duhovniki nenasitno svojo bisago. Gotovo bi tudi pametni brezverci ne imeli ničesar proti temu, ako hočejo verni katoličani lourdsko Mati Božjo častiti. Le proti temu mora vsak pošteni človek biti, da se pripisuje podobi mazaštvo in da se jemlje ljudem s pobožnimi lažmi denarja iz žepov... Avstrijski romarji, med katerimi je tudi mnogo prav revnih Slovencev, ki so si morali potrebni denar tekoma let od ust ptišediti, se peljejo v Lourdes pod vodstvom škofa dra. Rudolfa Hittmair. Kakor znano, razvila se je ta romarska navada od l. 1858. sem. Takrat se je baje v bližini francoskega mesta Lourdes pokazala Mati Božja neki 14 letni deklici Bernadette Soubirons. Tam so napravili potem špekulanti nekako „groto“ s studencem, ki ima baje čudodelno moč. Kakor znano, pošiljajo vodo tega studenca tudi v steklenicah po celem svetu. V bližini se nahaja velika cerkev Notre Dame, katero vidimo na naši veliki sliki. Na mali sliki pa vidimo vhod v „groto“ s podobo Matere Božje.

Zahtevajte

povsod

„Štajerca“.

peh hlačiče trgal vbogim, starišem pa jemal denar žepa. 2. Kar pa klicanje duhov zadene, ti nam poročati, da jih ni treba klicati. Oni itak povsod obdajejo in opazujejo, ter vidijo kaj mislimo in delamo, pa tudi poslušajo, govorimo — Ali ne kličeš tudi Ti duhove litanijah, pri procesijah, pri pogrebu, celo v tinsčini? Ali se ti zato možgani mešajo? Zato se tako po zobeh biješ? Bodi vendar bolj meten!! Pri vseh cerkvenih obredih se daj kličejo. Pa karakteristično je dejstvo, da V nobenega odgovora ne dajo. Meni pa! Kjer se telesno življenje neha, tam se duhovno življenje začne. Capito!! Ako hočeš več in deti, obrni se na „Leona Taxila“ ali pa Alghierie Dante. V daljno polemiko se ne spustim, dokler dopisnik ne preštudira: I. B. v. Julia aus Jenseits. Herausgegeben von G. Sulzer, Kassationsgerichtspräsident in London. II. Animismus und Spiritismus von Al. Alkoakov, russischer Staatsrat in Petersburg. III. Studien über die Geisterwelt von Adele Vay, geborene Gräfin von Wurmberg.

Tomas Kunšič, učitelj v Konjici
Sv. Florian pri Sl. Gradcu. Dragi „Štajerca“ že dolgo nisi od nas nobene pisave sprejel, ker pa ta drugi na nas tak gledajo, potem pa tudi mi moramo oglašiti, da ne bojo mislili, da mi spimo. Nam se samo to tak čudi, da so zdaj pri nas naši klerikalci tak da nič ne pišejo po črnih časopisih, kakor so se na 7. julija 1912 v klerikalni gostilni Jastrobnička klerikalni fantje pretepali; imajo klerikalci tako navado, da če se v klerikalni ali pa „štajercijanski“ gostilni kaj zgodi, je hitro po klerikalnih časopisih vse objavljeno. Mi pa Vas vprašamo, v katerih gostilnah se zdaj največ pretepalo, v naprednih ali klerikalnih? Mi vemo, da se največ pretepa v klerikalni Jastrobničkovi gostilni, ker se malo katera nedelja mine, da se tamkaj ne z noži pretepa. Ravno zdaj v kratkem bili v tej gostilni trije mladi fantje teško njeni. Dobro bi bilo, da bi naš gospod župnik mlade in nerodne fante malo opozoril, se ne bi kar tam po cestah in po gostilnah nožni sekali in klali. Farman

MOJA STARA

izkušnja me uči, da rabim za negovanje moje kože le Stecher pferd-lilijino-mlečno milo od tvrdke Bergmann & Co. Tetschen a/E. Kos za 80 h se dobi povsod.

